

RÖZLEMÉNY

a szocialista országok kommunista és munkáspártjai képviselőinek tanácskozásáról

1957. november 14. és 16. között a szocialista országok kommunista és munkáspártjainak képviselői tanácskozást tartottak Moszkvában. A tanácskozáson részt vettek az Albán Munkapárt, a Bolgár Kommunista Párt, a Csehszlovák Kommunista Párt, a Kínai Kommunista Párt, a Koreai Munkapárt, Németországi Szocialista Egységpártja a Mongol Forradalmi Néppárt,

a Lengyel Egyesült Munkáspárt, a Román Munkáspárt,
a Magyar Szocialista Munkáspárt, a Szovjetunió Kom-
munista Pártja és a Vietnami Dolgozók Pártja kül-
döttségei.

A tanácskozáson egyhangulag elfogadták a szocialista országok kommunista- és munkáspártjainak nyilatkozatát, amelynek szövegét közzétették.

NYILATKOZAT

**a szocialista országok kommunista és munkáspártjai
képviselőinek 1957 november 14. és 16. között
Moszkvában megtartott tanácskozásáról**

Az Albán Munkapárt, a Bolgár Kommunista Párt, a Csehszlovák Kommunista Párt, a Kínai Kommunista Párt, a Koreai Munkapárt, Németország Szocialista Egységpártja, a Mongol Forradalmi Néppárt, a Lengyel Egyesült Munkapárt, a Román Munkaspárt, a Magyar Szocialista Munkapárt, a Szovjetunió Kommunista Pártja és a Vietnámi Dolgozók Pártja képviselői, a lefolyt tanácskozáson megvitatták a jelenlegi nemzetközi helyzetet és a békeért és szocializmusért folyó harc időszaki kérdéseit, valamint a közös fennálló kapcsolatok kérdéseit.

Az eszmecsere során . megmutat-

között, hogy a tanácskozáson képviselő kommunista és munkáspártok minden megvizsgált kérdésben azonos vélekednek és egyöntetűen értékelik a jelenlegi nemzetközi helyzetet. A tanácskozáson lefolyt eszmecsere során megtárgyalták a nemzetközi kommunista mozgalom egyes általános kérdéseit is. A nyilatkozat-tervezet kidolgozása során a tanácskozás részvevői értekeztek a tőkországokbeli testvérpártok képviselőivel. Azok a testvérpártok, amelyek nem vettek részt az értekezleten, maguk fogják megítélni és eldönteni, mi a teendőjük a jelen nyilatkozatban foglalt szempontok tekintetében.

ban, Malajziában, Kényában, Guatemalában, Egyiptomban, Algériában, Ománban és Jemenben. Ugyanakkor az agressziós imperialista körök csökkenősen elutasítják a fegyvervezérléseket, az atom- és hidrogénfegyverek használatának és gyártásának betiltását, az ilyen fegyverek kiállításának azonnali megszüntetésére vonatkozó egyezmény megkötését, folytatják az úgynevezett „hidegháborút” s a fegyverkezési hajszát, újabb és újabb katonai támaszpontokat építenek, a békét aláaknázó agressziós politikát folytatnak, újabb háború veszélyét idézik elő. Egy új világháború kitörése esetén, — ha nem jönne létre addig egyezmény az

sége egy újabb háború megelőzésé-
nek. Meggyőzően bizonyítja ezt az
imperialisták egyiptomi agressziós
terveinek kudarca. Meghíusultak
azok a tervek is, hogy az ellenforra-
dalmi erők felhasználásával meg-
döntsek Magyarország népi demo-
kratikus rendszerét.

A béke ügyét korunk hatalmas erői
védelmezik: a szocialista államok le-
győzhetetlen tábora, élén a Szovjet-
unióval; Ázsia és Afrika imperialista-
ellenes álláspontra helyezkedő béke-
szerető államai, amelyek a szocia-
lis országokkal együtt kiterjedt béke-
övezetet alkotnak; a nemzetközi mun-
kásosztály és elsősorban élcsapata –
a kommunista pártok; a gyarmati és

Fényképezőgéppel tartományunkban

Megkapó külsejü épület a Facsád rajoni uj kùlturház

Befejezték évi tervüket

A Bernáth Andor gépjavító központ dolgozója már eddig is sokat hallottak magukról. Legutóbb akkor, amikor újból az országos versenyzársló birtokosaivá váltak. Szép eredmény, kimagasló megvalósítás volt ez is, s mégsem álltak meg, hanem telkesen továbbfolytatták a szocialista versenyt, amelynek során naponta új eredmények születtek.

Ezzel az öntőde dolgozói kerültek fölénybe, hiszen november 18-án befejezték évi terüket és azóta már a jövő évre termelnek. Ezen a munkahelyen egyéni és brigádok közötti verseny folyt.

Szép egyéni teljesítménnyel büszkélkedhet Ieremias Marcu formázó, aki 37 százalékos átlagos teru telteljesítést ért el. Hasonlóképpen tiszte-

lettáblára került Begov Ferenc neve, akinek 22 százalékkal sikerült élre kerülnie. Zugravescu Ioan brigádtag 29 százalékos terutulteljesítést ért el, s valamennyiük felett Belcu Ioan teljesítménye áll, mint követendő példa a 45 százalékos terutulteljesítés.

A második számú brigád összeteljesítménye 45 százalék.

A munkahelyen a verseny tovább folyik, s a második brigád tagjai is fokozzák a munkát, hogy utolérhessék, s ha lehet túl is szárnyalják versenytársukat, mert csak 27 százalékos teljesítéssel zárták az évet.

Ma még csak az öntöde dolgozott törölték a naptárból az 1957. évet. Ezután következnek a többi üzemsztyályok majd, s ismét diosőséget szereznek az üzemmnek, amely a szorgos kezek nyomán vált élüzemmé.

Jöjjetek sorainkba!

A szentmártoni kollektivisták, mezőgazdasági társulás tagjai felhívást intéztek az összes egyénileg gazdálkodó dolgozó paraszthoz, hogy kövessék példájukat és lépjenek a szocialista mezőgazdaság valamelyik egységébe. Az elért eredmények és a parkotai kollektivisták és társulás tagjainak példája is azt mutatta, hogy a bőség és jólét útja a szocialista mezőgazdálkodás. Eppen ezért én is csatlakozom a szentmártoni kollektivisták és a mezőgazdasági társulás tagjainak felhívásához, és felhívom a még egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztokat, lépjenek sorainkba.

Olvassatok el a szentmártóniak felhívását, és ne tévóvázatok! Földünket traktorrak műveljük, pedig két kis lóval, mint eddig. A szántás mély lesz, következképpen a termés bőséges. Jól megmondtam, amikor beléptem a társulásba. Gyermekeim jövőjét így látom a legjobban biztosítva. Felhívom szól valahány polgártársamhoz —, akik képviselőnek választottak —, s még nem iratkoztak be a kollektív gazdaságba vagy a mezőgazdasági társulásba. Jöjjenek sorainkba: Trii Ilie, Soareluu utca 18, Lupu Georgehe, Decebal utca 52, Budai Julia, Tudor Vladimirescu utca 4, és mások. Jöjjetek sorainkba, hogy még jobban élhesetek, hogy megszabaduljak a holnap gondjaitól. /

Munteanu Nicolas,
a 21. sz. választókerület képviselője,

A szentmártoniak példáját követik

Egy napi késéssel olvasták el Széplakon a szentmártoni kollektivisták és a társulás tagjainak felhívását. Bár a posta később érkezett, sokan a felhívás példájára kértek felvételeket a társulásba. Telefonon közölték szerkesztőségünkkel: Széplakon már nagyon kevesen vannak az egyenlő gazdálkodók közül, akik még fontolgatják belépni-e a meggyőzők. Mindenki felmérte az egyeni és a közös gazdálkodás közötti különbséget. A bezáródás számok, melyek a társult parasztok és a kollektivisták életszínvonalának emelkedéséről számolniuk be, meggyőzték Voicu Matei, Neamtu Simion, Gargaru Remust, Gligor Alexandrut, Phister Gheorghet, Rusu Ioant, Parta Viorelt és a sok egyenlő gazdálkodó ségéhez tájlanak csatlakozni. A felhívás előtti napokban huszan, pénteken pedig újabb heten kértek felvételeket az Avram Iancu névvel selő mezőgazdasági társulásba. Négy nap alatt újabb 93,44 hektár földet szaporodott a széplaki társulás szántója. A falu egyénileg gazdálkodik és az eddigi társultak versenyeznek Alunis közösséggel, melynek hamarabb szövel-

A falusiak a néptanács iródaiban, a társulást szervező bizottság székhelyén érdeklődéssel olvasták a szentmártoniak felhívását. A példák az eredmények egyenlően gazdálkodó földművelő szövetkezetesített mezőgazdasági egyőryeiről. Ezek a gazdaság benyújtott kérvényükkel kifejezték, hogy a szövetkezetesített mezőgazdaság valamelyik egy-

Az ujaradi kollektiv gazdaságban

Szépen süttött a késő őszi nap, amikor beléptem az ujaradi Elena Pavel kollektív gazdaság székházá-
nak kapuján. Az irodában idősebb ember, Friedrich Ferenc, a kollektív gazdaság elnöke fogadott. A gazdaság életéből a következőket tud-
tam meg tőle: őszi mélyszántást és trágyahordást. Őszi vetési tervükkel idejében elvégez-
tek. Buzából 331 (31 hektárt terven felül), rozsból 5, őszi árpából 40 hektárt vetettek. Tavasszal három féle ipari növényt is vetnek majd és pedig kenderet 25,30, cukorrépat 30, do-
hányt 2,5 hektárra – mert a pénz

A gazdaság 185 családot szám-
lál, vagyona pedig a kertészettel
együtt 800 hektár. Az elmúlt napok-
ban újabb három család kérte felvé-
telét a közösbé. A munkát két me-
zőgazdasági, két kertészeti és egy
állattenyésztési brigád között osz-
tották fel. Ezek közül eljénárhoz
a Oana Ion által vezetett 1. számú
mezőgazdasági brigád. A jó időt
kihasználva „gőzerővel” végzik az

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XIII. évfolyam, 3963. szám

Vasárnap, 1957. november 24.

4 oldal, 20 bari

(Folytatása a 4-ik oldalon.)

"SOHSE HULL LE A VÖRÖS CSILLAG..."

EMLEKEZÉS ADYRA

Az irodalmi évtörforduló nemcsak a kegyeletes megemlékezés napja. Ilyenkor újraolvassuk az író vagy a költő legszebb írásait. Így válik a kegyelet megemlékezés egyben meleg, meghitt érintkezés, társalgássá, melyben feloldódik az idő, s a gyorsan illanó óra elhítteli velünk, hogy ma igen kedves vendég járt nálunk.

November 22-én ünnepeltük Adv Endre 80. születésnapját. A költőt ma is olyannak látjuk, amilyennek fiatalkori és utolsó arcképeiről ismerjük. Csak alakja nőtt óriásivá a mi szemünkben. Megtanultuk megérteni, tisztelni és szeretni. Vad szélvész rohant keresztül a vidéken. Megrázta a „hepehupás vén Szilágy... héli szilvafá”-ját, amelynek árnyékában megszületett Erdmindszenti, szülőfalujában megismeri a nép nyomorát és a társadalmi ellentéteket. Mintha ez a vidék az egész ország kicsinyített mása volna.

Nagykarolyban saját szemével látta a mikszáthi hőseket, a vármegye házába szorult dzsentrit, Zilahon a felháborított polgárságot, a gazdaságilag és erkölcsileg süllyedő nemességet ellentétével találkozik. „Még husz telet sem ért meg, de már megtanulta hazájának történelmét. Debrecenben, a tipikus polgári városban nemcsak az elviselhetetlen gögös polgárokat ismerte meg, hanem itt találkozott Csokonai szellemével, mely nagy hatást gyakorolt rá. Szembeszállt apja akaratával, szolgabírósgát helyett az irodalmat választja élethivatásának.”

1899-ben ki is adja első verseskötetét, de sem ez, sem az 1903-ban megjelent *Még egyszer* című kötet nem enged következtetni a XX. század magyar szellemi élete megújulásának elindítójára. Ha lírájában nem is tud még egyéni hangon

megszólalni. Nagyváradon kibontakozó forradalmi publicisztikájában bátran vállalja a közvélemény fejcsováló rosszallását. Csak 1906-ban zörgeti meg a „kaput”, hogy felrúzza a szunnyadó országot „új időknek új dalaival”, pedig az ország korántsem szunnyadt, s ezt igen jól látta Adv. Közben megjárta Párizst. Azért ment oda, hogy irt keressen a tökéletes magyarországi testét elborító sebekre. A

tott engem? A halottak élén. Közben a Nyugat című folyóirat körül megújuló szellemi életnek vezéralakjává nő. Tanulnak tőle és követik, meghamisítják költészetét és alapvetően vádakkal illetik és mindenkor szeretik vagy gyűlölik. De állja a harcot, mert tudatában van hivatásának és azzal, hogy az utókor meg fogja érteni „haragvását.”

Költészete és publicisztikája az akkori társadalmi élet minden lényeges kérdését érinti: ostromozza a feudális maradványokat, realis képet fest a parasztság nyomoráról, hittel tekint a munkásszótálynak a jövőért vívott harcát, bírálja a kapitalizmust, hangot ad hazaszervezőknek, a proletármunkásoknak és a nemzeti öntudatnak.

Bátorsága, helytállása, gyakorta megfőrt. Ennek legfőbb oka a költő állandó betegeskedése. Vallásos és halálköltészetének kialakulását részint a nyugati dekadens lírával — amely költészkivül hatással volt Advra — és a betegeskedéséből fakadó öngyűlölettel magyarázhatjuk.

Szerelmi költészete számára akkor találja meg az igaz hangot, amikor feleségül veszi Boncza Bertát. Csinszka írói versei a magyar irodalom legszebb szerelmes versei közé tartoznak. Szerelmi érzéseinek tisztaságát szembeállította az imperialista világháború embertelenségével, mely akkor már lángtengerbe borította a világot.

Házassága nem tereli el figyelmét a politikai és közéleti harcokról. Amikor a proletariátus bontogatni kezdi harci lobogóját, a költő csak távolról szemlélheti a roppant társadalmi küzdelmet.

1919 januárjában, kevéssel a Magyar Köztársaság kikiáltása után meghalt. A költő meghalt, de töretlen hite biztatást, reményt, bátorságot adott a két világháború közötti ellenforradalmi Magyarországi proletariátus számára.

Juhász Zoltán

feudális béklyók alól felszabadult polgári erkölcs iránt támasztott illúzióit csakhamar szertefoszlatta a kiábrándulása burzsoa-demokráciából. A család azonban nem dönti világnézeti válságba, mivel a század elején megerősödő munkásharcok egyre jobban kialakítják a költőben azt a felismerést, hogy a demokratikus átalakulás csak a munkásszótály vezetésével valósítható meg.

Az Új versek után Adv csaknem évente jelentkezik egy-egy verses kötettel: Vér és arany, Az illés szekér, Szeretném, ha szeretnének, A Minden — Titkok versei, A menekülő Élet, Magunk szerelme, Ki lá-

Aradi hagyományok

heshangu cikk is, mint például az, amelyekben az említett lap művészi rovatainak vezetője tiszta szívből kívánja „a kislélek lármáinaknak”, győződjön meg róla, hogy „itt nem futbólondorokról és disznótori énekekről van szó, hanem a komoly irodalomnak, az új magyar verseknek, a szellemi szabadságnak van egy emberien megkonstruált jundamentuma.”

A pártatlan érdeklődést kiváltó estélyt Adv betegsége miatt többször is elhalasztották. Először ismerték kiemelkedő szerepet játszott Franyó Zoltán, a neves műfordító és író, aki tulajdonképpen képviselője volt városunkban a Holnaposok mozgalmának. Végül november 10-én a Függetlenség tárcája hirdeti, hogy „az aradi közönség szemlélő-szembe látja Adv Endrét, a kiváló modern költőt, aki a Holnap gárdája élén megvívta győztes harcat a konzervatív irodalom ellen.” „Petőfi óta Adv a legnagyobb magyar poéta, aki a legtöbbet vészelt katonája, s végül is győzele lett az irodalmunk történetében pártatlanul álló harcának, ami forradalomszertű zivatarral alsópórt mindent...”

Az irodalmi esten megjelent nagyszámú közönség, mint az új szellem csodás hangja képviselőjét ünnepele és a Reinitz énekelte Adv-dalok után egyre őt akarta hallani. Percek teltek el és senki el nem hagyta a helyét. Bölön pedig még aznap ezt írja Párizsba: „Bandi Aradon járt, hatalmas sikereket aratni.”

„Ennyit az első aradi Adv estről — a jakuli krónikák nyomán. Később is tartottak még városunkban többször Adv ünnepélyt, hol a Nyu-

gat, hol a Kőlcsey egyesület rendezésében.

Egy röpirat és egy képeslap

Ertékes adatok tulajdonosa Halmágyi Samu költő és tanár. Szívesen emlékezik Adv-kapcsolataira. Hogyan találkozott Halmágyi Samu Advval? Dícsőszentmártonban 1916. év elején heves vita folyt Advról, amelybe ő is beleszólt. Halmágyinak nem sikerült meggyőznie Adv ellenfeleit, mert hamarjában nem tudott elég verset idézni. A Vármegyei Hirnaplóban ezért külön cikksorozatot írt Adv védelmében, amit röpiratként is kiadott.

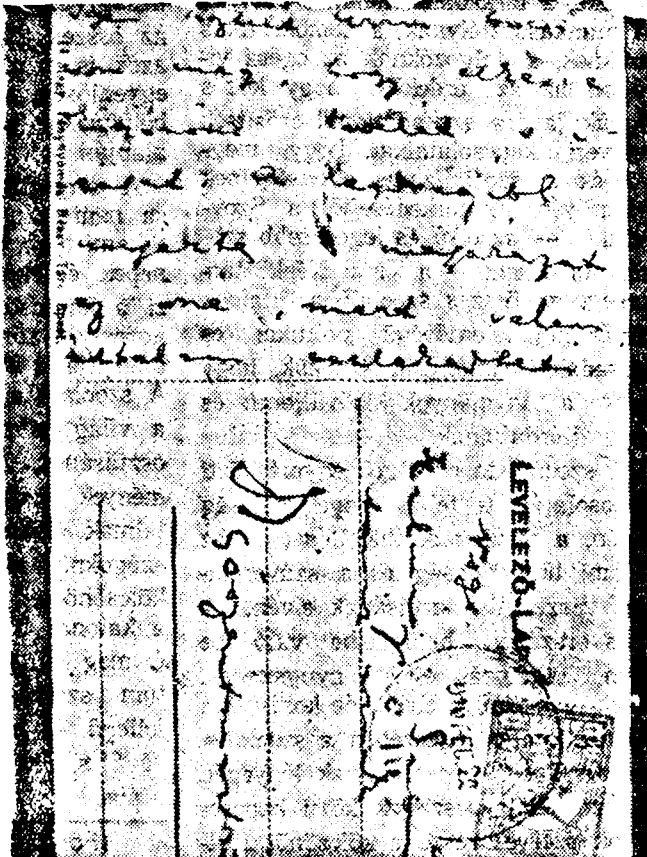
— Látni akartam, mit szól Adv a

röpiratomhoz, ezért elküldtem neki. Válaszként nem sokára a csucsai kastélyt ábrázoló képeslapot kaptam tőle, Adv jellegzetes írással és szójezéssel.

A lapon a többi között ezt írta Halmágyinak: „A legdrágább magán- és magyarázat az Ön, mert velem és általam cselekedett.”

— A lapon ígért levél nem jött meg, versekötetemet azonban, amely akkoriban látszólagos, ő ismertette a Nyugatban, sok baráti készséggel és melegséggel.

Találkozásuk nem valósult meg.

ADY ENDRE:

Magyar jakobinus dala

Ujjunk begyéből vér serken ki,
Mikor téged tapogatunk,
Te álmos, szegény Magyarországon,
Vajon vagy-e és mink vagyunk?

Vajon lehet-e jobbra várnunk?
Szemünk és lelkünk fáj bele,
Vajon jólébrad valahára
A szolga-népek Bábale?

Ezer zsidódt udgyból mért nem lesz
Végül egy erős akarát?
Hiszen magyar, román, szláv bánat
Mindigre egy bánat marad.

Hiszen gyaldzatunk, keserőünk
Már ezer év óta rokon.
Mért nem találkozzunk süvöltve
Az eszme-barrikádokon?

Dundnak, Oltnak egy a hangja,
Morajos, halk, halotti hang.
Arpád hazájában fáj annak,
Aki nem ur és nem bitang.

Mikor fogunk már összefogni?
Mikor mondunk már egy nagyot
Mi, elnyomottak, összetörték,
Magyarok és nem-magyarok?

Meddig lesz még ur a betyárság
és pulya had mi, mülltők?
Magyarország népe meddig lesz
Kalitkás seregély-lők?

Bus koldusok Magyarországon,
Ma se hitünk, se kenyérünk.
Holnap már minden a miénk lesz,
Hogyha akarunk, ha merünk.

Adv Endre: Válogatott levelei

A Szépirodalmi Könyvtár Magyar Századok sorozatában igen érdekes gyűjtemény jelent meg. Be- lia György válogatásában és rendszerezésében kiadott Adv levelek

hasznos segítséget nyújtanak az olvasónak, hogy irodalomtörténeti tájékozottságát szélesítse és mélyítse, nyomon kövesse Adv sokirányú emberi és társadalmi kapcsolatát, megértse Adv szerepét a XX. század elején megújuló irodalmi életünkben.

Ma már tudjuk, hogy Adv költői fejlődésének és irodalmi munkásságának alapos megértéséhez nem elegendő verseinek és publicisztikájának elmélyített tanulmányozása — leveleit is ismernünk kell.

Bár a szerkesztő bevallása szerint a kötet Adv hatalmas levelezésének egyharmadát sem foglalja magában, a Szépirodalmi Könyvtár kiadása mégis minden eddigi megjelent hasonló gyűjteménnyel teljesebb.

A kiadás legközvetlenebb célja, hogy kielégítse az Adv élete és életműve iránt érdeklődő nagyközönség igényeit. A könyv ezen túlmenően hasznos szolgálatot tesz az irodalomtörténeti kutatómunka számára is, nem is szólva arról, hogy mint tanári segédkönyv eredménytelően használható fel a középiskolai oktatás munkájában.

A válogatott gyűjtemény időrendi sorrendben közli Adv leveleit. A szerkesztő igen jó érzékkel beiktatja a kötetbe azokat a legfontosabb válaszleveleket is, melyeket barátok, küzdőtársak és mások küldtek Advnak. A címzettek közt találjuk a jó barátot, Bölön Györgyöt, Móricz Zsigmondot, Juhász Gyulát, Bródy Sándort, Lédát és a jóakaratu közvetítőjüket, Brül Bertát, feleségét, Boncza Bertát és a Boncza családát. Hatvány Lajost, Adv „meccénását”. A feladók sorában a Nyugat-nemzedékének nagy neveire bukkanunk: Ignóus Hugóéra, Kaffka Margitára, Babits Mihályra, Kosztolányi De-

Adv Endre:

Legyen világosság Levél a fekete Párizsból

Képzeli-e önk: a l'Humanité szerkesztőségében tíz szál gyertya ég. Képzeli-e, hogy Anatole France írni akar és nem írhat. Büdös a petróleumlámpa, a gyertya pislog, hamvad. S a l'Humanité emberei ujjongva rontják a szemüket a sötétben. Anatole France ablaka ül a gyönyörűen álmodik. A Ville-Lumiére feketé, ijedt, tehetetlen. Néhol-néhol van egy kis áldott fény. Az emberek körülnyűzögöl beteg éhséggel, mint a tiszavirágok. Mi történt itt? Budapestre is elvitték akkor a drót. Semmi nagy dolog: másfélszer zubbonyos ember éjjelre bujt. Párizs munkásai egy kis üzenetet küldtek az éhes tőkének. A cifra burzsoáknak, a hatalomnak s mindazoknak, akik szeretik elfelejteni, hogy a munka — az isten. Csak másfélszer ember. Csak az elektromos lámpák nem gyúltak föl. És csak másfél éjszakára szólt a lecke. De ha szűz-ezer munkás akar esetleg holnap ünnepni? Ha nem lesz Párizsban világosság, fűtés, eledel, közlekedés, itala, mulatsága, semmije? Akkor mi lesz? Mindenesetre jó lesz a zubbonyosokkal barátságot tartani. Jaj, be hatalmasak. Aki nem buta vagy gazember, annak tisztelettel meg kell emlíenie a kalapját. Mivé fejlődtek az embertömegek például csak Xerxes óta. Micsoda öntudat és hatalom az övék. Közükben van a világ s az egész emberi civilizáció sorsa. Jó kezében van, nem kell félni. Néha ugyan előltek a lámpák. Megállítják a vonatokat is. Mennyi új fényt adnak kárpótlásul az agynak. S micsoda boszorkányos tempóval ha'ad, amióta ők hajítják, az emberi haladás gyors-kocsija.

Párizs, egy fekete Párizs, micsoda látvány ez. Nincs színház, nincs fényes vendéglő, nincs, vagy alig van — hirnap. Beszéljük, hogy csupán a színházaknak másfél éjszakából egy félmillió frank a kárak. Az üzleteknek talán tízmillió. Talán harminc millió. S a tükörben mennyi kár történt. Ilyen házard, sikeres, világra szóló sztrájk, micsoda bátorítás min-

den országok munkásainak. S az el- képedés micsoda vallomásokot csalt ki a munkásgyűlölet lapokból. „Egész kultúránk, életünk, ime a szocialisták ügye”. Ezt írja az egyik lap. „Valljuk be, fogalmunk sincs a munkások szörnyű hatalmáról”. Ezt írja egy másik újság. Még a gunyolódásuk is csukló sirásba full. A Marsból is figyelik a Föld fényváltozásait? Mit gondoltak akkor vajon, amikor Párizst újra elöntötte a fény? Nyilván arra gondoltak, hogy ez valami üzenet. Talán az is.

Ki hinné, hogy Párizs szíve a sztrájkolókhoz húzott? Még a nagy ébálissmentok tulajdonosai sem a munkásoktól szidták. Város és állam pláne alig titkolva sztrájkbarátoskodtak. Feleltettek társadalmakban, őh, már tudják, hogy mi a sztrájk. Egy megdondott, szükségessé, imponáló sztrájk ér arhvit, mint Magyarországon egy május eső. Persze nem azoknak, akiknek a sztrájk miatt dühöngve kell zsebükbe nyulniok. De az ugynevezett köznek, mely olyan furcsa magyar szó. S a jövőnek, mely olyan kedvetlen fogalom azoknak, akiknek a jelen minden földi teljes. Ma már, legalább egyelőre, ismét világos az éjszakai Párizs. Puthat mulatságok után, akinek van pénze. A munkások győztek és magányosultak a fekete Párizsban. A l'Humanité emberei vilámsötétben írják meg elvtársaik győzelmét. A többi lapok is írják, irhatják és nyomtathatják az elmés és elméletlen krónikákat. A velencet lámpákat, a szines lampionokat surba dobják. De egy új, nagy cselekedetet a munkás-energiának könyveli el az új Klio e percekben. S Anatole France talán szintén e percekben írja egy új könyvének legnyerszerűbb fejezetét. Micsoda téma ez ott, ahol közönség is van hozzá. Mózes Jehovája mondotta: legyen világosság. Ma a munkás-börze Sionján mondja ugyanezt egy kérges kezű munkás.

(Megjelent a Budapesti Napló 1907. március 14-i számában.)

November 29-án, a KÖZPONTI LOTTO ismét 50.000, 10.000 és 3000 lejes pótzutalmakat sorol ki a megszokott pénzzutalmakon kívül. Részletek a KÖZPONTI LOTTO árusítói helyeken kapható tájékoztatókban olvashatók.

NYILATKOZAT

a szocialista országok kommunista és munkáspártjai képviselőinek
1957 november 14. és 16. között Moszkvában megtartott tanácskozásáról

(Folytatás az 1-5. oldalról.)

A szocialista országokat egységes közösségbe tömöríti, hogy a szocializmus közös útjára léptek, hogy társadalmi-gazdasági rendszerük és államhatalmuk osztályellenes, közös, hogy kölcsönös támogatásra és segítségére van szükségük, hogy érdek-közösség és célazonosság áll fent közöttük az imperializmus ellen, a szocializmus és a kommunizmus győzelméért folyó harcban, hogy valamennyiüknek közös ideológiája a marxizmus-leninizmus.

A szocialista országok összeforrott-sága és szoros egysége biztos záloga minden egyes szocialista ország

nemzeti függetlenségének és szuverenitásának. A szocialista országok közötti testvéri kapcsolatok és barátság megszilárdítása megköveteli, hogy a kommunista és munkáspártok marx-lenini internacionalista politikát folytassanak, hogy az összes dolgozókat az internacionalizmus és a hazafiság összefonódásának szellemében neveljék, megkivánja, hogy erőiesen harcoljanak a burzsoa nacionalizmus csökevényeinek felszámolásáért. A szocialista országok közötti kapcsolatokban felerősült összes problémák maradéktalanul megoldhatóak elvtársi tárgyalások útján, a szocialista internacionalizmus elveinek szigorú betartása alapján.

III.

A szocializmus győzelme a Szovjetunióban, a népi demokratikus országok sikerei a szocializmus építésében egyre mélyebb rokonserenzt ébresztenek a munkásosztály és a dolgozók széles tömegeiben az egész világban. A szocializmus eszméi újabb és újabb embermilliók tudatát hódítják meg. Ilyen körülmények között az imperialista burzsoázia mind nagyobb súlyt helyez a tömegek ideológiai megdolgozására, hamisan mutatja be a szocializmust, rágalmazza a marxizmus-leninizmust, megfélembrezi a tömegeket, zavart kelt bennük. Ezért rendkívül fontos a tömegek marxista-lenini nevelésének fokozása, a burzsoa ideológia elleni harc, a szocializmus és a kommunista mozgalom ellen irányuló imperialista propaganda hazugságainak és rágalmainak leleplezése, a szocializmus, a béke és a népek közti barátság eszméinek széleskörű, könnyen felfogható és meggyőző módon való propagálása.

A tanácskozáson bebizonyosodott, hogy a kommunista és munkáspártok azonos nézeteket vallanak a szocialista forradalom és a szocialista építés alapvető kérdéseiben. A Szovjetunió és a többi szocialista ország tapasztalata teljes mértékben igazolta a marxista-lenini elmélet ama tézisének helyességét, amely szerint a szocialista forradalom és a szocialista építés folyamatai egész sor olyan fő törvényen alapulnak, amelyek egyetemes érvénnyel bírnak valamennyi szocializmust építő ország számára. Ezek a törvények mindenütt rendkívül változatos nemzeti sajátosságok és hagyományok feltételei közepette nyilvánulnak meg, amelyek a történelmi fejlődés eredményeként jöttek létre és amelyekkel kötelező módon figyelembe kell venni.

Ilyen egyetemes törvények: a proletárforradalom valamely formájának végrehajtása és a proletárdiktatúra valamely formájának a bevezetése a dolgozó tömegeket a munkásosztály vezeti, melynek magva a marx-lenini párt; a munkásosztály szövetsége a parasztság fő tömegeivel és a dolgozók többi rétegével; a főbb termelőeszközök tőkés tulajdonának megszüntetése és közöségi tulajdonba helyezése; a mezőgazdaság fokozatos szocialista átalakítása; a népgazdaság tervszerű fejlesztése a szocialista és kommunista építés és a dolgozók életszínvonalának emelése érdekében; a szocialista forradalom véghezvitele az ideológia és a kultúra terén, a munkásosztályhoz, a dolgozó néphez, a szocializmus ügyéhez hű nagyszámú értelmiségi nevelése; a nemzeti elnyomás felszámolása, s a népek közötti jogegyenlőség és testvéri barátság megvalósítása; a szocializmus vívmányainak megvédése a külső és belső ellenség mesterkedéseivel szemben; minden ország munkásosztályának szolidaritása a többi ország munkásosztályával — a proletár nemzetköziség.

A marxizmus-leninizmus megköveteli a szocialista forradalom és a szocialista építés egyetemes elveinek alkotó alkalmazását minden ország konkrét történelmi feltételeinek megfelelően. A marxizmus-leninizmus nem engedi meg, hogy gépiesen lemásolják a más országok kommunista pártjainak politikáját és taktikáját. V. I. Lenin többször is felhívta

és betűragással pótolja a helyzet konkrét tanulmányozását, s oda vezet, hogy a párt elszakad a tömegektől. Az a párt, amely megrekedt a szektarizmusban, amely elszakadt a széles tömegektől, semmi esetre sem vezetheti győzelemre a munkásosztály ügyét.

A kommunista pártok elítélik a dogmatizmust s ugyanakkor az a véleményük, hogy a jelenlegi körülmények között a fő veszélyt a revizionizmus jelenti, másszóval a jobboldali oportunitizmus, mint a burzsoa ideológia megnyilvánulása, amely megbénítja a munkásosztály forradalmi energiáját és a kapitalizmus fenntartására vagy visszaállítására törekszik. Mindazonáltal, az egyik vagy a másik párt bizonyos fejlődési szakaszban a dogmatizmus és a szektarizmus szintén a fő veszélyt jelentheti. Minden kommunista párt maga állapítja meg, hogy melyik veszély jelenti számára az adott pillanatban a főveszélyt.

Meg kell jegyezni, hogy a munkásosztály számára a hatalom kivívása csak a forradalom kezdetét, nem pedig annak betetőzését jelenti. A hatalom kivívása után a munkásosztály előtt fontos feladatok állnak a nemzeti gazdaság szocialista átalakításának és a szocializmus gazdasági és technikai alapja megteremtésének tekintetében. Egyidejűleg a megdöntött burzsoázia mindig hatalmának visszaállítására törekszik; a burzsoázia, a kispolgárság és értelmiségiek befolyása a társadalomra még nagy. Ezért annak a kérdésnek a megoldása, hogy „ki kit” győz le — a kapitalizmus, vagy

IV.

A kommunista és munkáspártok előtt nagyszámú történelmi feladatok állnak. E feladatok teljesítéséhez nemcsak a kommunista és munkáspártok összefogása, hanem az egész munkásosztály összefogása, a munkásosztály és a parasztság szövetségének megszilárdítása, az összes dolgozók és az egész haladószellemi emberiség tömörülése, az egész világ szabadság- és békeszerető erőinek összefogása szükséges.

Jelenleg a legfőbb feladat az egész világon harcolni a béke megvédéséért. Az összes kommunista és munkáspártok arra törekzenek, hogy minden, a háborút ellenző békeszerető erővel együtt minél átfogóbb közös akciókat hajtsanak végre. A tanácskozás résztvevői kijelentik, hogy támogatni fogják mindazoknak az államoknak, pártoknak, szervezeteknek, mozgalmaknak és személyeknek az erőfeszítéseit, akik sikeresen állnak a békeért, a háború ellen, a békeség mellett élésért, az európai és ázsiai kollektív biztonság megteremtéséért, a fegyverkezés csökkentéséért, a nukleáris fegyver használatának és kipróbálásának eltiltásáért.

A kommunista és munkáspártok az összes népek nemzeti és demokratikus érdekeinek állhatatos védelmezői. Sok ország munkásosztálya és népe előtt áll még az a történelmi feladat, hogy harcol nemzetli függetlenségükért, a gyarmati agresszió és a hűbéri elnyomás ellen. Itt tevődik fel az a probléma, hogy meg kell alakítani a munkások, parasztok, városi kispolgárság, nemzeti burzsoázia és más demokratikus hazafias erők antiparaszta és antifeudális egységfrontját.

Számos tény bizonyítja, hogy minél szélesebb és minél szilárdabb a különböző hazafias és demokratikus erők egysége, annál biztosabb a győzelem az egyetemes harcban.

A munkásosztály és a néptömegek a háború veszélye ellen, léteérdekükért folytatott küzdelemben — a harc élét mind inkább a töke nagy monopolista csoportjai ellen irányítják, azok ellen, akik elsősorban felelősek a fegyverkezési hajszáért, akik szervezik és sugalmazzák az új világ-háború előkészítésének terveit, akik az agresszió és a reakció támaszai. A monopolisták és maroknyi csoportjaik érdekei és politikája mind inkább ellentétbe kerül nemcsak a munkásosztály érdekeivel, hanem a

a szocializmus lesze a győztes — még elég hosszú időt vesz igénybe. A revizionizmus belső forrása a burzsoa befolyás létezése, külső forrása pedig az imperializmus nyomásával szembeni kapituláns magatartás.

A mai revizionizmus megpróbálja kompromittálni a marxizmus-leninizmus nagyszámú tanítását s azt állítja, hogy ez a tanítás „elavult” és ma már elvesztette volna jelentőségét a társadalmi fejlődés számára. A revizionisták azon fáradoznak, hogy a marxizmust megfoszassák forradalmi tartalmától, hogy megrendítsék a munkásosztály és a dolgozó nép bizalmát a szocializmusban. Tagadják, hogy a proletárforradalom és a proletárdiktatúra történelmi szükségesség a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenetnél, tagadják a marxista-leninista párt vezetőszerpét, a proletár internacionalizmus elveit; azt kéri, hogy mondjunk le a pártépítés alapvető lenini elveiről és elsősorban a demokratikus centralizmusról, azt kéri, hogy a kommunista párt forradalmi harci szervezetből valamiféle vitaklub alakuljon át.

A nemzetközi kommunista mozgalom egész tapasztalata arra tanít bennünket, hogy a szocialista forradalom, a szocialista és a kommunista építés feladatainak megoldásához feltétlenül szükséges, hogy a kommunista és munkáspártok állhatatosan védelmezzék soraik marxista-leninista egységét, hogy ne tartsák meg a frakciókat és csoportokat, amelyek aláássák ezt az egységet.

tőkés társadalom összes többi rétegeinek — a parasztok, az értelmiségiek, a városi kispolgárok és középburzsoák érdekeivel. Azokban a tőkés országokban, amelyek az amerikai monopolisták igeiáztatása alá kerültek, valamint az amerikai gazdasági és katonai terjeszkedési politika következményei miatt szenvedő országokban, létrejönnek az objektív előfeltételek ahhoz, hogy a munkásosztály és forradalmi pártjainak vezetésével a lakosság legszélesebb rétegei egyesüljenek harcra a békeért, nemzeti függetlenség és demokratikus szabadságjogok védelméért, a dolgozók életfeltételeinek megjavításáért, a gyökeres agrárreform megvalósításáért, a nemzeti érdekeket eláruló monopolisták mindenhatóságának megdöntéséért.

A szocializmus győzelmének kedvezőbb előfeltételei alakulnak ki a mélyreható történelmi változások, valamint a nemzetközi erőviszonyoknak a szocializmus javára történő gyökeres eltolódása nyomán, továbbá annak következtében, hogy a szocialista eszmék fokozott vonzást gyakorolnak a munkásosztályra, a dolgozó parasztságra és a dolgozó értelmiségre.

A kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet formái különbözőek lehetnek az egyes országokban. A munkásosztály és élcsapata — a marxista-leninista párt — arra törekszik, hogy békés úton valósítsa meg a szocialista forradalmat. Ennek a lehetőségnek a valóra váltása megfelelne a munkásosztály és az egész nép érdekeinek, az ország általános nemzeti érdekeinek.

A mai körülmények között egész sor tőkés országban a munkásosztályt megvan a lehetősége arra, hogy élcsapatainak vezetésével a munkás- és néprönt alapján, valamint a különböző pártok és szervezetek közötti megegyezés és politikai együttműködés más lehetséges formái alapján egyesítse a nép többségét, polgárháború nélkül kivívja az államhatalmat és biztosítsa, hogy a főbb termelőeszközök a nép tulajdonába menjenek.

A nép többségére támaszkodva és határozottan szembe szállva azokkal az oportunistákkal és elemekkel, amelyek képtelenek lemondani a tőkés hatalom és a földterjesztés valódi kiegészítéséről, — a munkásosztályt megvan a lehetősége arra, hogy legyőzze a népiellenes reakciós erőket,

kivívja a parlamentben a szilárd többséget, hogy a parlamentet a burzsoázia osztályérdekeinek szolgálatában álló eszközökből a dolgozó nép szolgálatában álló eszközzé alakítsa, hogy széleskörű parlamenten kívüli tömegharcot bontakoztasson ki, hogy megtörje a reakciós erők ellenállását és hogy megteremtse a szocialista forradalom békés megvalósításához szükséges feltételeket. Mindez azonban csak akkor lehetséges, ha kibontakozik a munkások, a paraszti tömegek és a városi középrétegek széleskörű szakadatlan osztályharca a nagy monopólisták, a reakció ellen, a mélyreható társadalmi reformokért, a békeért és a szocializmusért.

Olyan körülmények között, amikor a kiszámányolható osztályok az erőszakhoz folyamodnak a nép ellen, szem előtt kell tartani egy más lehetőséget is — a szocializmusra való áttérést nem békés úton. A leninizmus arra tanít bennünket és a történelmi tapasztalat is igazolja ezt, hogy az uralkodó osztályok nem adják át saját jószántukból a hatalmat. Ilyen körülmények között az osztályharc élességének foka és ennek formái nem annyira a proletariátustól, mint inkább a reakciós köröktől, a nép döntő többségének akaratától függenek, hogy ezek a körök erőszakot alkalmazzanak-e a szocializmusért vívott harc egyik vagy másik szakaszában.

A szocializmusra való áttérés ilyen vagy olyan módjának reális lehetősége minden egyes országban külön-külön a konkrét történelmi körülmények határozzák meg.

A dolgozók életkörülményeinek megjavításáért, demokratikus jogok kiszélesítéséért és megőrzéséért, a nemzeti függetlenség kivívásáért és megőrzéséért, a népek közti békéért folytatott harcban, valamint a hatalom megdöntéséért és a szocializmus felépítéséért vívott küzdelemben a kommunista pártok sikeresen állnak a szocialista pártokkal való együttműködés megteremtése mellett.

Noha a szocialista pártok jobboldali vezetői minden uton-módon igyekeznek elgáncsolni ezt az együttműködést, a kommunista és szocialista együttműködésre igen sok kérdésben mind nagyobb és nagyobb lehetőségek nyílnak. A kommunista és szocialista pártok között fennálló ideológiai ellentétek nem szabad hogy akadályt jelentenek az akcióegység megteremtésében, a munkásmozgalom számos időszaki kérdéséről illetően.

A szocialista országokban, — ahol a munkásosztály kezébe vette a hatalmat — a kommunista és munkáspártoknak minden feltételük megvan ahhoz, hogy minél szorosabb kapcsolatot teremtsenek a legszélesebb tömegekkel; e pártoknak egész tevékenységükben rendíthetetlenül a néptömegek kell támaszkodniuk, hogy a szocializmus felépítése és megvédése a dolgozók millióinak személyes ügyévé váljék, hogy ezeket a dolgozókat az ország gazdái jellemző öntudat hassa át. A széles néptömegek alkotó tevékenységének és kezdeményezéseinek ösztönzése, a dolgozók egységének erősítése, a szocialista rend megszilárdítása szempontjából igen nagy jelentőségű van azoknak az intézkedéseknek, amelyek a szocialista országokban az elmúlt évtizedekben történtek a szocialista demokrácia kiszélesítése s a bírálattól és önbírálat kibontakoztatásának érdekében.

Nem fér kétség hozzá, hogy a munkásosztály hatékony egységének, az összes dolgozók s az egész haladó szellemi emberiség egységének, a földkerekség szabadság- és békeszerető erői egységének megteremtése mindenekelőtt azt követeli meg, hogy erősítsük magát a kommunista és munkáspártok egységét, a különböző országok kommunista és munkáspártjainak egységét. Ez az egység képezi a magvát egy sokkal szélesebb egységnek, amely a legfőbb kezesség annak, hogy a munkásosztály ügye győzni fog.

A kommunista és munkáspártok viselik a nagy történelmi felelősséget a szocialista világrendszer s a nemzetközi kommunista mozgalom sorsáért. A tanácskozáson részt vevő kommunista és munkáspártok kijelentik, hogy szakadatlanul erősíteni fogják egységüket és elvtársias együttműködésüket a szocialista államok barátságának további erősödése, a nemzetközi munkásmozgalom, a béke és a szocializmus érdekében.

A tanácskozás örömeit állapítja meg, hogy a nemzetközi kommunista mozgalom növekedett, számos nehéz próbát állt ki s igen sok jelentős győzelmet aratott. A kommunista tetteikkel világszerte bebizonyították a dolgozók előtt a marx-lenini elmélet életerejét s azt a képességüket, hogy nemcsak hirdetni tudják a szocializmus magasozás eszméit, de a legnehezebb körülmények között is át tudják ültetni azokat a gyakorlatba.

Miként az emberi történelem valamennyi haladó mozgalma, a kommunista mozgalom is haladásában elkerülhetetlenül nehézségekkel és tévelygésekkel utazik. De mind a múltban, mind a jelenben és a jövőben is, semmiéle nehézség és kitérő nem változtatja meg a történelmi fejlődés objektív törvényeit, nem törheti meg a munkásosztályt az a nagy elhatározás, hogy át alakítja a régi világot s megteremteli az új világot. Mióta a kommunista a küzdőterre léptek, a reakciós erők állandóan támadták és üldözik őket, de a kommunista mozgalom hősiessé visszaveri minden támadását s minden megpróbáltatásból még jobban megerősödve, még edzettebben kerül ki. A reakciós imperialista erők kísérleteznek tesznek arra, hogy megakadályozzák az új korszak felé haladó emberi társadalom fejlődését. A kommunista azzal válaszolnak e kíséreltetre, hogy még jobban erősítik egységüket és összeforrottságukat.

Hiába hangoztatja az imperializmus képtelen állításait a kommunizmus ugynevezett „válságáról”, a kommunista mozgalom növekszik és erősödik. A Szovjetunió Kommunista Pártja XX. kongresszusának történelmi határozatai nemcsak az SzKP és a Szovjetunióban folyó kommunista építés szempontjából nagyjelentőségűek, hanem új szakasz kezdetét jelzik az egész nemzetközi kommunista mozgalomban, új lendületet adtak a mozgalom fejlődésének, a marxizmus-leninizmus alapján. Kína, Franciaország, Olaszország és más országok kommunista pártjainak kongresszusai, amelyek sikeresen tartották meg a közelmúltban, meggyőzően bizonyították a pártok egységét és összeforrottságát, hűségüket a proletár nemzetköziség elveinek. A kommunista és munkáspártok képviselőinek mostani tanácskozása szintén a nemzetközi kommunista mozgalom összeforrottságát tanúsítja.

A tanácskozás résztvevői a megbeszélések alapján arra a következtetésre jutottak, hogy a jelenlegi körülmények között, a pártvezetők két oldalán találkozik és egymás kölcsönös tájékoztatása mellett, amennyiben szükségesnek mutatkozik, szélesebb körű tanácskozásokat kell szervezni a kommunista és munkáspártok között, hogy megvitathassák az időszaki kérdéseket, kicsérélhessék tapasztalataikat, megismerhessék egymás nézeteit és álláspontját s egybehangolhassák azt a harcot, amelyet közös céljuk — a béke, a demokrácia és a szocializmus ügyéért együtt kell vívniuk.

A tanácskozás résztvevői egyöntetűen kifejezésre juttatták szilárd meggyőződésüket, hogy szorosabban vonva soraikat s egyesítve ezen az alapon valamennyi ország munkásosztályát és népet, a kommunista és munkáspártok minden kétséget kizáróan legyőzzenek valamennyi akadályt előhaladásuk útjában s világszerte új, nagyszámú győzelmekkel erősítik a béke, a demokrácia és a szocializmus ügyét.